

Εναλλακτικά

Η λογική της αμοιβάδας

ΤΟ ΠΑΣΟΚ πττήθηκε στις εκλογές της 7ης Μαρτίου με διαφορά σχεδόν πέντε μονάδων. Ωστόσο - κι αυτό ήταν ένα από το παράδοξα του αποτελέσματος - το ποσοστό του ξεπέρασε το 40%.

Σύμφωνα με μια πρόχειρη πολιτική ανάλυση, το ποσοστό αυτό θα μπετονάριζε τη συνοχή του κινήματος στο διάστημα που α βρισκόταν εκτός εξουσίας. Οι οιωνοί ήταν, άλλωστε, καλοί. των εκλογών προηγήθηκε μια βελούδινη αλλαγή ηγεσίας, με τον Σημίτη να ανοίγει τον δρόμο στην ανανέωση, δηλαδή στον Γιώργη Παπανδρέου. Η αλλαγή επικυρώθηκε με νεωτερικό τρόπο, δηλαδή με άμεση εκλογή του προέδρου από ένα εκατομμύριο και πλέον απλούς πολίτες.

ΤΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΗ
ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Θα φανταζόταν κανείς ότι το ΠΑΣΟΚ είχε όλες τις πολιτικές προϋποθέσεις για να σταθεί στη νέα Βουλή. Άλλωστε, όσοι κυβερνητικοί είχαν εμπειρία από το 1990-93, περίμεναν ότι η Χαριλάου Τρικούπη θα δείξει από την αρχή τα ρεφλέξ της. «Εσείς στο ΠΑΣΟΚ κάνετε και καλή αντιπολίτευση...» είχε πει κουνώντας το κεφάλι του ένας υπουργός της Ν.Δ. στην προκάτοχό του, κατά την τελετή παράδοσης - παραλαβής.

ΕΝΝΕΑ μήνες αργότερα, οι προγνώσεις διαψεύστηκαν. Το ΠΑΣΟΚ όχι μόνο δεν διαθέτει πολιτική συνοχή, αλλά αρχίζει να θυμίζει τη γρήγορη αποσύνθεση της πρώην Γιουγκοσλαβίας το 1991. Δεν έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον να ταξινομήσει κανείς το πολιτικό δυναμικό του Κινήματος σε ομάδες, αναζητώντας τους κακούς Σέρβους και τους καλούς Κροάτες. Μεγαλύτερη αξία έχει να αποδεχθεί κανείς ότι η κυρίαρχη τάση εντός ΠΑΣΟΚ αυτή τη στιγμή είναι η ομαδοποίηση. Η περίπτωση της Νεολαίας ΠΑΣΟΚ είναι χαρακτηριστική. Το περασμένο Σαββατοκύριακο, ένα πλειοψηφικό τμήμα της λειτούργησε κόντρα στην ηγεσία, και υπό μία έννοια αυτονομήθηκε. Αυτό έγινε κυρίως για λόγους αυτοσυντήρησης.

Το ΠΑΣΟΚ έχει περάσει και άλλες φάσεις εσωτερικής έντασης. Αποκορύφωμα το 1996, όταν διχάστηκε σε «σημιτικούς» και «τσοχατζοπουλικούς», με τους οποίους είχαν συμμαχήσει οι «προεδρικοί». Ωστόσο τα μπλοκ προσδιορίζονταν τότε με αναφορά τη διεκδίκηση της εξουσίας. Εξέφραζαν επίσης διαφορετικές αντιλήψεις για το ΠΑΣΟΚ και τη διακυβέρνηση της χώρας.

Τώρα το ΠΑΣΟΚ έχει μικρούς και μεσαίους «στρατούς» και κάποια δίκτυα αλληλοϋποστήριξης. Τα σχήματα αυτά έχουν ιστορική αναφορά ή συγκροτήθηκαν για λόγους αυτοπροστασίας. Η ιδεολογική τους διάσταση είναι το έλασσον χαρακτηριστικό τους.

Το ενδιαφέρον είναι ότι ομάδα περιβάλλει και τον αρχηγό. Αν και εξελέγη με πλειοψηφία επιπέδου απολυταρχικού καθεστώτος, ο Παπανδρέου δεν ηγείται περιστοιχιζόμενος από ένα εκλεγμένο όργανο. Επικουρείται από τους συντονιστές, τους οποίους μόνος επέλεξε. Και από μια άτυπη ομάδα προσώπων που θεωρούνται «άνθρωποι του Παπανδρέου». Η απουσία αιρετών σχημάτων και η ανάδειξη της κρίσης - ή της εύνοιας - του αρχηγού ως μοναδικό κριτήριο για την απόκτηση μιας κομματικής θέσης προκαλούν άγχος και ανασφάλεια στα στελέχη του Κινήματος.

ΚΑΠΩΣ έτσι το ΠΑΣΟΚ του 40% έχει μετατραπεί σε μια πολιτική αμοιβάδα που διαρκώς διαιρείται σε κομμάτια. Διαιρούμενη, χάνει τη δύναμή της. Αναδιπλασιαζόμενη, ασχολείται όλο και περισσότερο με τον εαυτό της. Μια ατμόσφαιρα καχυποψίας διατρέχει, άλλωστε, το Κίνημα.

Οι μεν λένε ότι οι δε φραξιονίζονται και συνωμοτούν «όπως έκαναν πάντα». Οι δε υποπτεύονται ότι επίκειται περιθωριοποίηση και αποκεφαλισμός τους. Οι μεν δεν θέλουν Πρόεδρο τον Κωνσταντόπουλο. Οι δε επιμένουν ότι η εξουσία χάθηκε από τις αρνητικές πτυχές της διακυβέρνησης Σημίτη και θέλουν πάση θυσία να αποφύγουν νέες εκλογές.

Όλοι ψάχνουν εχθρούς. Όλοι ονειρεύονται μια σύγκρουση που εκφράζει προσωπικές αντιπαλότητες και περιέχει τα τοξικά κατάλοιπα όλων των παλαιότερων συγκρούσεων - μικρών και μεγάλων, επιμέρους και κεντρικών - στην ιστορία του Κινήματος.

Αν η σύγκρουση γίνει, θα ματώσουν όλοι - αν και όχι το ίδιο. Από τα τυφλά κομμάτια της αμοιβάδας, η ομάδα Παπανδρέου, που είναι ακόμη μακράν η μεγαλύτερη, θα βγει νικήτρια. Ωστόσο το ΠΑΣΟΚ θα εξέλθει τραυματισμένο και αδυνατισμένο από την όλη υπόθεση. Το πιο ζωντανό κίνημα της Μεταπολίτευσης, θα έχει γίνει ένα ασπόνδυλο κόμμα.